

Lidija Golc, Srednja šola za farmacijo, kozmetiko in zdravstvo, Ljubljana

TRAGIKOMEDIJA AKVARIJ EVALDA FLISARJA V SREDNJI ŠOLI

▷ Članek predstavlja izkušnje ob pouku dramatike v Srednji strokovni šoli v Ljubljani, posebej korake ob analizi tragikomedije Akvarij Evalda Flisarja.

Dramatika v četrtem letniku

Katalog znanja za srednje strokovno izobraževanje¹ v četrtem letniku za analizo dramskih besedil predlaga izbirna besedila (str. 51: Dominik Smole: Antigona; Primož Kozak: Legenda o svetem Che; Milan Jesih: Grenki sadeži pravice; Drago Jančar: Veliki briljantni valček; Matjaž Zupančič: Vladimir), vendar v Splošnih didaktičnih priporočilih navaja: »Pokazalo se je tudi, da besedil ni smiselno deliti na obvezna in izbirna, pač pa kot vsebino ponuditi širok izbor reprezentativnih besedil, med katerimi učitelj izbira glede na svoje naslovnike, tako da bodo uresničeni cilji.« To priporočilo upoštevajo tudi veljavni učbeniki.

Generacija, ki je lani na naši šoli zaključevala 4. letnik programa farmacevtski tehnik, je s svojim odnosom do dela (interes, sodelovanje, tekmovanje za Cankarjevo priznanje, projekt Film v srednji šoli) dokazala, da je pripravljena na zahtevnejše delo tudi z dramskim besedilom.

Lani še nismo poznali ne Flisarjeve tragikomedije Vzemi me v roke ne naj-novejše Komedije o koncu sveta, nagrajene tudi z Grumovo nagrado 2013, pač pa je 2010. leta v knjižni obliki izšel avtorjev Akvarij, ki so ga igrali v PGK (Prešernovem gledališču Kranj). Knjiga je bila tudi izhodišče za delo v dveh četrth letnikih (4. Fa in 4. Fb).

Pojem *sodobna slovenska dramatika* smo uvedli s časovno umestitvijo (po letu 1950), pestrostjo smeri in gledaliških praks, pri čemer smo poudarili začetni vpliv socialnega realizma, eksistencializma oziroma književnosti absurda, modernizma in postmodernizma. Izpustili smo delitev na rodove (prevojnina in medvojnina generacija, prvi in drugi povojni rod, tretja povojna generacija) in opozorili na eksistencialistično, poetično in absurdno dramo.

¹ Srednje strokovno izobraževanje (SSI), katalog znanja, slovenščina, določil Strokovni svet RS za poklicno in strokovno izobraževanje na 126. seji dne 26. 11. 2010.

Letos smo podrobneje obravnavali le Veliki briljantni valček in komedijo Moj ata, socialistični kulak, interpretativno pa smo brali odlomke (in predstavili besedila) iz dram Antigona (Dominik Smole), Žabe (Gregor Strniša), Ana (Rudi Šeligo), Vladimir, Hodnik (Matjaž Zupančič). Ker tekoče šolsko leto poučujem le en četrti letnik, dela v paralelki ni bilo mogoče preverjati in primerjati. Vsekakor so najlepše sprejeli komedijo Moj ata, socialistični kulak in dramo Hodnik, prvo zaradi simpatičnih oseb in humorja, drugo zaradi aktualne intimne tematike in kritičnega odnosa do resničnostnih šovov. Lani smo tem dramskim besedilom dodali še Akvarij.

V pisnih izdelkih dijaki izražajo odpor ali vsaj nelagodje ob temi nasilja v literarnih besedilih, morda tudi zato, ker smo se pred dramatiko ukvarjali z vojno temo v slovenski noveli in romanu po drugi svetovni vojni.

Tradicija na šoli: šov domačih branj in kulturni dan

Dramsko besedilo je literarno besedilo, namenjeno branju, hkrati pa je lahko izrečeno tudi na odru kot sestavni del uprizoritve. Sprejemnik drame je zato trojen: sestavljajo ga bralci drame, režiser s svojo gledališko ekipo in gledalci uprizoritve.² Dijaki se z dramskimi besedili seznanjajo z uprizoritvami v razredu, z ogledi videoposnetkov, z glasnim branjem po vlogah in (preredko) s skupnim ogledom gledaliških predstav. Seveda nobena od navedenih možnosti ne more nadomestiti živega stika s predstavo. Živi stik z uprizoritvami na šoli nima tradicije le pri pouku, v šolski dvorani SŠFKZ so si dijaki dve leti zaporedoma ogledali uprizoritve ljubezenskih prizorov iz Romea in Julije, Tartuffa, komedije Ta veseli dan ali Matiček se ženi in Nore; pravi gledališki dogodek, ki ga še danes omenjajo. V okviru lastnega projekta Šov domačih branj jih je na Srednji šoli za farmacijo, kozmetiko in zdravstvo režirala kolegica Petra Vončina.

Ker so ogledi gledaliških predstav zunaj šole redki (razen abonentov ali članov gledališkega krožka gredo vsi dijaki v gledališče le za kulturni dan), morajo biti skupinski ogledi res temeljito pripravljeni, brez refleksije pa bi izzveneli v prazno.

Letos smo si na SŠFKZ za drugi kulturni dan 27. 2. 2013 v Drami ogledali komedijo Vinka Möderndorferja Nežka se moži v režiji Jake Andreja Vajevca; priprava je obsegala ponovitev osnovnih literarnih pojmov o dramatiki, Linhartove komedije Ta veseli dan ali Matiček se ženi, doslej obravnavanih dramskih besedil, delovni list z vprašanji, ozaveščanje vedenja v gledališču.³ Ogledu so sledili pogovori, pisanje metabesedil, tudi poročil.⁴ Vsi spremljevalci in dijaki so gradiva dobili na svoje elektronske naslove, dijaki četrtil letnikov tudi preglednico dramskih besedil, s katerimi so se v srednji šoli že srečali. Ta preglednica razen podatkov o avtorjih in besedilih obsega tudi obravnavane pojme in teme.

Pogoji večšega literarnega branja veljajo tudi za večšega gledalca, predstavo je najbolje videti, o njej razmišljati in se pogovarjati o njej, svoje poglede utemeljevati in jih primerjati z drugimi pogledi, gledati zahtevne in manj zahtevne predstave. Vsaka ura temeljite priprave je poplačana z večjo zmožnostjo gledališkega branja.

² Pezdirc Bartol, Mateja, 2010: Najdeni pomeni. Empirične raziskave recepcije literarnega dela, str. 133.

³ Glej delovni list: Ogled predstave Nežka se moži, drama, SNG, Ljubljana, 26. in 27. 11. 2012.

⁴ Glej poročilo: Nežka se moži, Maša Škafar, Klara Gorišek, 3. Za.

Natančno načrtovano delo v razredu poteka hitreje, odziv dijakov je boljši, kadar sta jim besedilo in/ali uprizoritev blizu. Z lažjimi predstavami, ki jim posvetimo veliko analitične energije in dovolj časa za pogovor, nekatere dijake zagotovo pripeljemo k zahtevnejšim predstavam, nekatere pa tudi v poklic, blizu gledališču.

Primer dela z dramskim besedilom v prvem letniku: Kok ti men zdej dol visiš⁵

Analiza dramskega besedila v prvem letniku je za to generacijo dijakov na primer bila takale (ogledali smo si predstavo Kok ti men zdej dol visiš, posnetek predstave Mladinskega gledališča Ljubljana, režija Vito Taufer). Večina je bila predstavo prvič videla že v osnovni šoli.

Prva ura

Pogovor o branju in bralnih navadah, literarnih zvrsteh in vrstah: Kdaj ste nazadnje videli predstavo v gledališču, kinu? Poznate kako knjigo, po kateri je nastala gledališka ali filmska predstava? Primerjajte knjigo in predstavo.

Druga ura

Kaj je sigledal.org? Ogled in predstavitev portala.

Pogovor o dramatiki. Katera besedila ste gledali, kako ste jih doživeli, katera so vam bila všeč? Zakaj? Na spletnem portalu sigledal.org raziščite pojme: dramsko/glasbeno/lutkovno/plesno/ulično gledališče, gledališče za otroke in mladino, mejne oblike gledaliških praks.

Pogovor o bralni zmožnosti in bralni kulturi: Kako si pridobiš večino literarnega branja? Kdo je razmišljujoči bralec? Za koga lahko rečemo, da ima bralno kulturo? Kako ste doslej razvijali svojo zmožnost literarnega branja?

Tretja ura

- a) Slovenska gledališča, gledališče v mojem kraju (Govorni nastopi)
- b) Predstava, ki me je prevzela – zakaj? (Pogovor)

Četrta ura

Z dijaki ob znanih in neznanih besedilih ponovimo in uzavestimo razliko med liriko, epiko in dramatiko.

Peta in šesta ura

Ogled gledališke predstave.

Sedma ura

Pogovor, metabesedilo.

⁵ Uprizoritev in besedilo je obravnavala podpisana (z istimi dijaki kot Akvarij) v šolskem letu 2007/8.

Osma ura

Branje esejev, komentiranje.

Dijaki melodijo ansambla Hudo še vedno prepevajo.

Izkušnja me je naučila, da prve ure, posvečene dramatiki, ni dobro podleči časovnemu diktatu učnega načrta, saj se dijaki ravno prve ure odprejo za sprejemanje, doživljanje obravnavanega. Z napotki prepoznajo posamezne sestavne dele drame, primerjajo besedilo in uprizoritev, aktualizirajo. – Predvsem so zelo ponosni na gledališča v svojih rojstnih krajih (večina naših dijakov je Neljubljčanov), s predstavitvijo »svojega« gledališča vedno izpostavijo še kakšno predstavo, ki so jo v njem videli, »svojega« igralca oziroma igralko. Odkrijemo tudi abonente in zbiralce gledaliških listov.

Primer dela z dramskim besedilom v četrtem letniku: Akvarij⁶

Menim, da je vsaj v četrtem letniku treba ozavestiti različne gledališke prakse (profesionalna gledališča, gledališče scenskih umetnosti: plesno, gibalno, fizično, performansi; improvizacijsko gledališče, poulično, lutkovno, komercialna gledališča).

Dijake spodbudim, da opišejo svoje osebne izkušnje, predstavimo slovenske gledališke festivale (Borštnikovo srečanje, Teden slovenske drame, Dnevi komedije, Ana Desetnica, Linhartovo srečanje) in nagrade.

Skupaj lahko odkrivamo, kako se razvija naše »branje gledališča«. Lepo izkušnjo imam s takim branjem v četrtem letniku (drama Hodnik Matjaža Zupančiča), o čemer sem bila pisala v Slovenščini v šoli leta 2009. Takrat nam je Drama velikodušno posodila gledališke liste za delo v razredu.

Dijake je v besedilu Akvarij (Sodobnost International, 2010), ki ga žal večina ni videla tudi na odru, najbolj pritegnilo troje: eden od protagonistov, nečak Damjan, s katerim so se nekateri identificirali, drugi pa so bili do njega zelo kritični; Konradova humorna plat (prehranjevanje, gledanje televizije) ter navezovanje na film.

Pred analizo z delovnega lista so slišali govorne nastope sošolcev o filmu Casablanca, o vsebini Akvarija (z oznako oseb) ter o Evaldu Flisarju. Dijaki so besedilo prebrali doma, v šoli pa v parih izpolnjevali spodnji delovni list.

Opis delovnega lista za dijake Evald Flisar: Akvarij⁶

Delovni list je sestavljen tako, da obsega motivacijo, podatke o avtorju, napoved besedila, njegovo umestitev, razčlenjevanje, sintezo in vrednotenje ter nove naloge. Slikovno gradivo so mi prijazno posodili v Slovenskem gledališkem muzeju in v knjižnici AGRFT.

Delo je potekalo takole

⁶ Delovni list za dijake: Evald Flisar, Akvarij.

Prva ura

Motivacija iz romana Evalda Flisarja: Popotnik v kraljestvu senc. Predstavitev knjige Akvarij.

Druga ura

Govorna nastopa: film Casablanca, tematika in povzetek tragikomedije Akvarij.

Tretja ura

Oznaka oseb in zgradba tragikomedije.

Četrta ura

Interpretativno branje 6. prizora 1. dejanja, razčlemba.

Peta ura

Simbolika: naslov Akvarij, casa blanca (prazna hiša), Mark Avrelij.

Šesta ura

Primerjave, iskanje naslovov za pisanje eseja, na primer: Ribe umrejo v trenutku, ko nehajo plavati.

Sedma in osma ura

Ponavljjanje in utrjevanje.

Po delu z učnim listom, ki so ga dijaki deloma reševali tudi doma, smo se ustno pripravili na pisanje spisa. Že v pripravi so Akvarij primerjali z naslednjimi dramskimi besedili: Boris Kobal: Afrika ali Na svoji zemlji (komedijo smo obravnavali prejšnje šolsko leto), Matjaž Zupančič: Hodnik, Drago Jančar: Veliki briljantni valček. Izhodišča primerjav so bila: posebneži v zaprtem prostoru, neprestano gledanje enega filma, beg pred realnostjo, resnica in videz.

Po pogovorih ob delovnem listu smo analizirali še dva vprašalna lista za ustni del poklicne mature, in sicer en vprašalni list o obravnavanem dramskem besedilu (umetnostno besedilo, UB) in en vprašalni list o poročilu s Tedna slovenske drame (neumetnostno besedilo, NB, kratica OŽB 3 pomeni učbenik za književnost Odkrivajmo življenje besed 3). Z odgovori na vprašanja smo preverili informativno, interpretacijsko in vrednotenjsko poznavanje tematike.

Ustni del poklicne mature, vprašalna lista za preverjanje dramatike

V četrtem letniku dijake pripravljamo na ustni in pisni del poklicne mature, torej na pisanje vodene in samostojne interpretacije ter na ustni del preverjanja znanja na poklicni maturi.

Priprave so pravzaprav povzemanje razlage in preverjanj pri pouku, vendar dijaki potrebujejo tudi konkretne primere. Ker dramatiko obravnavamo proti koncu šolskega leta, smo z delom ob naslednjih dveh listih utrjevali pravkar obravnavano besedilo Akvarij in se z analizo vprašalnih listov pripravljali tudi na maturitetno preverjanje. Prvi vprašalni list obsega delo z Akvarijem (umetnostno besedilo)⁷,

drugi časopisno poročilo (neumetnostno besedilo) s Tedna slovenske drame (v Kranju, 2012)⁸.

Za delo smo porabili dve šolski uri, brez snemanja.

Izkušnja s celovito interpretacijo dramskega besedila je zahtevala veliko priprav, ki so obrodilezainteresirano delo v razredu, kar ne bi bilo mogoče, če besedilo za dijake ne bi bilo aktualno (navezovanje na film, televizijo, identifikacija z Damjanom, humor).

↳ POVZETEK

Članek predstavi delo z dramskim besedilom v srednji šoli: primer korakov analize v prvem letniku z uprizoritvijo prevedene londonske uspešnice Kok ti men zdej dol visiš Marka Ravenhilla, v četrtem pa z besedilom tragikomedije Akvarij Evalda Flisarja. Z metodo celovite šolske interpretacije so delo analizirali dijaki dveh oddelkov farmacevtskega programa Srednje šole za farmacijo, kozmetiko in zdravstvo. Ob Akvariju smo ob vprašalnih listih za ustni del poklicne mature preverili informativno, interpretacijsko in vrednotenjsko poznavanje besedila. Ugotavljam, da je za interpretacijo dramskih besedil pomembna tradicija ukvarjanja z dramatiko na šoli, tako teoretično kot praktično.

↳ Viri in literatura

- Borovnik, Silvija, 2005: *Slovenska dramatika v drugi polovici 20. stoletja*. Ljubljana: Slovenska matica.
- Flisar, Evald, 2010: *Akvarij*. Tragikomedija. Ljubljana: Sodobnost International.
- Golc, Lidija, 2009: *Je tretja sestra desetnica?*. Ljubljana: ZRSŠ, Slovenščina v šoli, 31-49.
- Odkrivajmo življenje besed 3, učbenik za slovenščino – književnost v 3. letniku srednjih strokovnih šol, MK, 2011.
- Pezdirc Bartol, Mateja, 2010: *Najdeni pomeni. Empirične raziskave recepcije literarnega dela*. Ljubljana: Zbirka Slavistična knjižnica.
- Zupančič, Matjaž, 2004: *4 drame*. Ljubljana: Cankarjeva založba.

⁷ Vprašalni list za poklicno maturo: Evald Flisar, Akvarij.

⁸ Vprašalni list za poklicno maturo, NB, poročilo s Tedna slovenske drame.

PRILOGA 1: Delovni list

Ogled predstave Nežka se moži, drama, SNG Ljubljana,
26. in 27. 11. 2012

Delovni list obsega:

navedbo glavnih slovenskih gledališč,
vprašanja za pogovor pred ogledom predstave,
vprašanja za pogovor po ogledu predstave,
poročilo o dnevih komedije v Celju.

1. Gledališča v Sloveniji

Danes deluje več kot deset profesionalnih, institucionalnih gledališč, med katerimi imajo nekatera že dolgo tradicijo (npr. SNG Drama Ljubljana, SNG Drama Maribor, Mladinsko gledališče, Mestno gledališče Ljubljansko, Stalno slovensko gledališče v Trstu, Prešernovo gledališče Kranj, Slovensko ljudsko gledališče Celje idr.). Sodobno gledališče scenskih umetnosti, prav ti so doživeli v zadnjem času velik razmah: performansi, plesno, gibalno in fizično gledališče, improvizacijsko gledališče (npr. KUD Franceta Prešerna), poulično gledališče (npr. Ana Desetnica), lutkovno gledališče, multimedijska umetnost ... V drugi polovici devetdesetih let 20. stoletja so se v večjem številu pojavila tudi komercialna gledališča (npr. Špas teater, SiTi teater BTC), ki so postala sestavni del popularne kulture.

2. Vprašanja za ponavljanje pred ogledom predstave

Obnovite vlogo Antona Tomaža Linharta v slovenski književnosti v okviru razsvetljenstva.

Navedite značilnosti komedije in se spomnite, katere komedije ste že obravnavali.

Katera dramska besedila doslej že poznate?

Navedite naslednje podatke o komediji Ta veseli dan ali Matiček se ženi: kdaj je nastala, kdaj je bila uprizorjena; povzemite vsako od petih dejanj, komentirajte nasprotja med dramskimi osebami.

Katera slovenska gledališča poznate? Katero je najbližje gledališče vašemu rojstnemu kraju?

3. Vprašanja za pogovor po ogledu predstave

Razložite naslov prispevka v gledališkem listu: Prilika o pragmatični Neži.

Označite ljubezenski trikotnik v komediji (Matija, Neža, Tonči). Kdo je protagoniste upodobil na odru in kako?

Poznate iz literature in življenja še kak ljubezenski trikotnik?

Opredelite se do zaključka komedije Nežka se moži (epiloga).

Dokažite, da ima Vinko Möderndorfer že sedaj obširen opus. Poiščite na Cobissu, katero je njegovo zadnje delo.

4. Poročilo o dnevih komedije v Celju

Möderndorfer bo znova pisal z žlahtnim komedijskim peresom

Komedija v najbolj žlahtnem pomenu besede

17. februar 2010 ob 17:04

Celje - MMC RTV SLO/STA

Avtor besedila Nežka se moži, ki je najbolj prepričalo žirijo anonimnega razpisa za žlahtno komedijsko pero, je večkratni dobitnik te nagrade Vinko Möderndorfer.

Kot je zapisala strokovna žirija, ki so jo sestavljali Mojca Kranjc, Tatjana Doma in predsednica Tina Kosi, se komedija za tri osebe namreč navezuje na eno najbolj znanih situacij v slovenski klasični komedijski literaturi in jo na duhovit način nadgrajuje in modernizira. »Avtor je pokazal posluš za gledališko situacijo in oblikovanje dramskih likov. Posebna odlika besedila je jezik, ki je ob visoki kultiviranosti tudi zelo bogat, izviren in izjemno živ. Žirija meni, da je Nežka se moži komedija v najbolj žlahtnem pomenu besede.«

Kot rečeno, je svoje avtorstvo dokazal slovenski pisatelj, dramatik, esejist, gledališki, filmski in televizijski režiser Vinko Möderndorfer, ki je tako že šesti dobitnik nagrade žlahtno komedijsko pero. V preteklih letih jo je prejel za komedije Šah mat, Na kmetih, Podnajemnik, Limonada Slovenika in Vaja zboru.

Razočaranje nad nizko kakovostjo besedil

Na razpis za žlahtno komedijo se je letos prijavilo 13 besedil, tri so zaradi nespoštovanja pravil razpisa izločili. Nagrada žlahtno komedijsko pero je sicer bienalna, Kosijeva pa je razočarana nad izredno nizko kakovostjo prejetih besedil. Po besedah upravnice celjskega gledališča Tine Kosi je pri nekaterih avtorjih zaznati splošno pomanjkanje gledališkega in dramaturškega znanja. »Besedilo Nežka se moži je po svoji kakovosti in specifičnem humorju takoj izstopalo,« je še dodala.

Čas za 19. dneve komedije

Sicer pa se bo smeh začel po Slovenskem ljudskem gledališču Celje glasno razlegati konec tedna. V petek se bodo namreč začeli 19. dnevi komedije, ki bodo trajali do 14. marca. V tem času bodo odigrali 12 komedijskih uprizoritev selektorice Tatjane Doma, konec festivala pa bo tradicionalno sklenila podelitev nagrade za žlahtno predstavo, žlahtnega režiserja, žlahtno komedijantko in žlahtnega komedijanta.

PRILOGA 2:

Poročilo o ogledu predstave Nežka se moži

↳ Slika 1: Matiček (Bojan Emeršič), Nežka (Nina Valič), Tonček (Valter Dragan)

V ponedeljek, 26. 11. 2012, in torek, 27. 11., smo si v Drami ogledali komedijo Nežka se moži. Napisal jo je Vinko Möderndorfer, po motivih komedije Antona Tomaža Linharta Ta veseli dan ali Matiček se ženi. Iz klasičnega Matička so vzeta tudi imena nastopajočih oseb (Matija – Bojan Emeršič, Nežka – Nina Valič, Tonči – Valter Dragan) in ena najbolj znanih komičnih situacij. Toda moderni Matiček ni mlad grajski služabnik, ampak učitelj v zrelih srednjih letih. Z mlajšo Nežko sta sveže zaljubljen par, njuno srečo zmoti Nežkin bivši fant Tonči, uspešen trgovec z avtomobili. Nekega dne se pojavi pred vrati, ko je Nežka sama doma, in zahteva, naj gre nazaj k njemu ...

Na ogled smo se pripravili s ponovitvijo znanih komedij in komičnega, predvsem Linhartovega Matička, po ogledu pa smo se pogovarjali o snovi, temah, motivih, osebah, vrstah humorja, sporočilih, glasbi, sceni, kostumih, dikciji in seveda o prepričljivi igri vseh treh igralcev ter ustvarjalcih gledališke predstave. Dramsko besedilo je čisto drugače videti na odru, kot ga brati. Komedija mi je zelo všeč, zaradi humorja in duhovitih dialogov ter dobrih igralcev. Všeč mi je, da so bili igralci nagrajeni ne le z našim iskrenim aplavzom, ampak tudi s primernimi darili. S kulturnim dnevom je bil cel razred zelo zadovoljen, v predstavi je bilo morda malo preveč namigov na spolnost, ampak vsi v razredu niso tega mnenja.

Maša Škafar in Klara Gorišek, 3. Za

PRILOGA 3:

Evald Flisar (1945): Akvarij

6. prizor prvega dejanja, odlomek

DAMJAN: Zakaj si tak? Za vsako ceno me skušaš zaščititi pred resnico. Zakaj ne poveš odkrito, kaj si misliš o meni?

KONRAD: Ker si o tebi, ne glede na to, da si eden najbolj zoprnih tipov, kar sem jih v življenju srečal, ne mislim nič bistveno slabega.

Razen tega, mogoče, da si čisto navadna pizda, izraz, ki ga boš razumel, in da si narcisoidno gobezdav egoman super težke kategorije, ki ga je ta naš vrli svet posrkal vase na najbolj neprijazen način, prav na dno greznice, od koder se ne bi mogel izkoptati, tudi če bi to hotel, kajti gnoj te je povsem razkrojil.

Pravzaprav se mi smiliš, in glede na to, da se ne smiliš nikomur drugemu na tem svetu, bi mi moral biti hvaležen.

Poleg tega si v svoji vasezagledanosti tako strašno naiven, da še pomisliš ne, kako si žrtvam svoje domnevne karizme lahko zanimivi iz razlogov, ki imajo precej več opraviti z njihovimi potrebami kot s tvojo karizmo. Skratka –

DAMJAN: (mu potegne na jok) Skratka, jebi se.

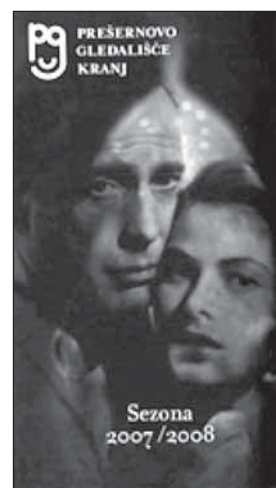
KONRAD: Bom poskusil. Čeprav nisem več tako prožen, kot sem bil pri petnajstih, ko bi me taka stvar še mikala –

1. Glasno preberite označeni del besedila.

2. Vodena interpretacija

- Umestite dramatika v slovensko literaturo. Katere sodobne slovenske drame poznate? Ste si katero od njih ogledali?
- Katere lastnosti Konrad očita Damjanu? V kakšnem jeziku govori z njim? Katere podatke o besedilu sporoča priloženo slikovno gradivo? Razložite naslov.
- Ali tudi sami rešujete probleme z begom? Kako bi vi reagirali na ostro kritiko?

PRILOGA 4:

Razmislek o dramatizaciji

Festival tradicionalno prikazuje najboljše predstave, ki jih izbere selektor in so bile primerno uprizorjene v minuli sezoni ter so nastale na osnovi slovenskega dramskega besedila. Teden slovenske drame je vsakoletna »gledališka manifestacija« nacionalnega značaja, ki ponuja strnjen pregled najizrazitejših gledaliških uprizoritev slovenskih dramskih del. Dogajanje spremljajo okrogle mize, simpoziji, posebno pozornost pa dajejo tudi gostovanjem tujih predstav s slovenskimi dramskimi predlogami. Vsako leto se podeli Grumova nagrada za najboljši dramski tekst, ki je prispel na razpis, bienalno pa se podeljuje tudi Grün-Filipičevo priznanje, nagrada za dosežke v slovenski dramaturgiji.

Letos je bila zelo odmevna okrogla miza ob 42. Tednu slovenske drame v Prešernovem gledališču Kranj, in sicer zaradi novega 7. člena pravilnika.

VROČI 7. ČLEN PRAVILNIKA TSD

Pravico do prijave del oziroma predstav imajo vsa gledališča, gledališke skupine in samostojni gledališki ustvarjalci. Prijavijo lahko predstave oziroma avtorske gledališke projekte, nastale na osnovi slovenskih besedil, ki so bili premierno uprizorjeni med 1. januarjem in 31. decembrom tekočega leta. Dramatizacije in priredbe, nastale na osnovi dramskih besedil tujih avtorjev, na festivalu ne morejo sodelovati. Prijava predstave iz preteklega leta je mogoča izjemoma, in sicer v primeru, da uprizoritev iz upravičenih razlogov ni mogla sodelovati na preteklem festivalu (nosečnost, bolezen) ipd.). O upravičenosti razloga presoja organizator po predhodnem mnenju Strokovnega sveta PG Kranj.

Slavko Pezdir, DELO, 7. aprila 2012

Predstavite, razčlenite in ovrednotite neumetnostno besedilo.

- a) Ob predstavitvi okoliščin sporočanja opredelite vrsto besedila. Določite njegovo temo in navedite ključne podatke. Poimenujte besedilno vrsto in pojasnite, kako ste jo prepoznali. Ali gre za kombinacijo dveh besedilnih vrst?
- b) Poiščite kratice in jih razložite. Izpišite besede tematskega polja dramatika. Katere odnose med besedami še poznate?
- c) Opredelite se do sedmega člena pravilnika TSD. Katere pravilnike ste spoznali v teku svojega šolanja v srednji šoli?